

entrevista amb...

I JAUME BARTUMEU, CANDIDAT DEL PS

“Pintat només allarga la legislatura per interessos electorals”

Pocs dies després de presentar el projecte del Partit Socialdemòcrata (PS) i l'Alternativa a Ordino, Jaume Bartumeu analitza la darrera legislatura del Govern d'Albert Pintat i el panorama polític en plena precampanya electoral. *El candidat es mostra crític amb les noves formacions polítiques i suspèn la feina de l'executiu, tant en la gestió de la crisi com en les negociacions per aconseguir els convenis de doble imposició amb Europa.*

J. L. T. / M. S.
ANDORRA LA VELLA

¿Quin balanç fa de la legislatura que acaba?

Aquesta ha estat una legislatura molt pobre. El senyor Pintat ha fet perdre quatre anys a Andorra. No ha volgut reconèixer el resultat de les eleccions del 2005, que no li van donar la majoria absoluta sinó la relativa, i no hi ha hagut manera d'arribar a alguns pactes d'estat que nosaltres li proposàvem. L'única cosa que podem dir és que durant aquests llargs quatre anys hem aconseguit una cosa important, que és tirar endavant la reforma de la llei andorrana de Seguretat Social. No veig cap altre aspecte positiu en aquests quatre anys que ens ha fet perdre Pintat.

Només d'arribar al càrrec, el cap de Govern va declarar que volia una legislatura d'entesa. ¿Està decebut en aquest sentit?

Sí, però crec que cadascú ha d'assumir la responsabilitat que li pertoca i, si mirem el diari de sessions i l'hemeroteca, veurem que fins i tot després que Pintat pugés al Comapedrosa el dia 13 de juliol del 2007 i des del cim ens insultés profusament, nosaltres vam continuar mantenint la mà estesa, i ell no l'ha volgut agafar mai. Per tant, la decepció hi és.

¿Quins són els dèficits principals que deixarà aquest Govern?

Si li dic que ens ha fet perdre temps és perquè no s'ha fet prou per mostrar a Europa que ens estem movent en la bona direcció. No s'han volgut fer les opcions de reforma tributària que el país necessitava i que l'economia reclama, i per tant, tota la qüestió de canvi de model econòmic, de reconèixer que s'ha de canviar el rumb, ha quedat pendent. Ha

TATI MASIA

“Pintat ha fet perdre quatre anys a Andorra. La llei de la CASS és l'únic positiu”

“No es pot negociar un conveni de doble imposició si un país no té imposició”

“No s'ha tractat amb respecte les persones que hi ha a l'administració”

estat en els debats d'orientació política que hem fet en els últims anys, però no hi ha hagut cap moviment d'acció política per part del Govern, que es qui l'havia d'endegar per canviar les coses. Aquests quatre anys que s'han perdut els haurem de recuperar.

En els darrers dies, però, s'han mantingut contactes amb París, Brussel·les i Madrid per mostrar els darrers canvis legislatius i negociar els convenis de doble imposició...

Això és una enganyifa. No cal estudiar econòmiques. Perquè hi hagi una negociació per a un conveni de doble imposició les dues parts han de tenir una imposició.

El senyor Pintat intenta enganyar la ciutadania i els interlocutors internacionals en demanar l'inici d'unes negociacions que ningú no pot començar si la part andorrana no té un impost sobre el rendiment del treball personal professional i de les empreses i les societats mercantils.

Les noves lleis no són cap mèrit. El senyor Pintat ens hauria d'explicar –i ens ho haurà d'explicar durant les setmanes que ens portaran a les eleccions– on són, per exemple, els mèrits en aquesta llei descafeïnada i absolutament impracticable que, segons ells, havia de portar una allau d'inversió estrangera. ¿Quantes empreses han obert i s'han instal·lat al país des que

ell ha fet aquesta llei desvirtuada d'inversions estrangeres? No ho diu, segurament en deu tenir tan poques que no es deu atrevir a comentar-ho, però ho haurà de dir. Llavors veurem on són els mèrits.

¿S'està gestionant bé la crisi des de l'administració?

Jo li diré el que hem fet nosaltres. Nosaltres vam presentar unes mesures que realment permetien reactivar la situació o l'activitat econòmica de moltes empreses.

Bona prova d'això és que el sector de l'automòbil volia que s'aprovessin les propostes que plantejàvem, i vam fer propostes per ajudar les famílies, que són les que pateixen en primera línia tota la qüestió de la crisi. Propostes que el Govern liberal va rebutjar. Proposàvem una subvenció del preu de les llars d'infants, i tot això el Govern liberal no ho va voler acceptar.

Per tant, ¿on són les mesures de reactivació que s'han promogut? Són el catàleg de bones intencions, però el resultat real en la vida i per als empresaris que cada dia es lleven a les set del matí per tirar endavant l'economia del país no ha estat positiu, i això no només ho diem els socialdemòcrates. Es pot parlar amb la Cambra de Comerç i amb la CEA. Jo no he vist cap aplaudiment de les propostes del ministre Mirapeix.

¿Com veu la realitat del país?

El senyor Pintat sembla que viu en un món meravellós; jo sóc realista. Ens en sortirem amb el suport dels empresaris i els treballadors, però la cosa està molt malament. Cada setmana tanquen empreses i hi ha molts acomiadaments. Per primera vegada hi ha una situació d'atur preocu-

pant. Ja hi ha prop de 900 persones que no tenen feina i som un país de 70.000 habitants, no de 7 milions.

Fins ara s'ha anat desviant l'atenció del problema pel fet que molts ciutadans espanyols i també portuguesos han marxat del país quan s'han quedat sense feina, i semblava que no passava res. Però ara hi ha moltes famílies que són d'aquí, i per tant no se'n poden anar a un altre lloc. A aquestes persones els hem de donar una solució, i Pintat no els en dóna cap.

Un conflicte que omple moltes planes és el conflicte entre el Govern i el funcionari.

Crec que no s'ha tractat amb respecte les persones que hi ha a l'administració i se'ls ha volgut responsabilitzar d'una despesa sumptuària que correspon als ministres i que fa el cap de Govern. La crisi de les finances públiques no ve pels funcionaris.

Una segona qüestió és el nombre exponencial de persones que treballen a l'administració. Això no ho ha provocat el PS ni l'Alternativa; és el resultat de catorze anys de governs liberals, i si ara consideren que el problema és la sobredimensió han de fer una revisió autocrítica i reconèixer que s'han equivocat. I hi afegiré que crec que el clima laboral és detestable pel que acabo de dir, i amb aquest clima en una empresa pública o privada no es poden aconseguir els objectius, sigui els que siguin.

¿Està sobredimensionada l'administració?

Penso que està mal dimensionada, més que sobredimensionada. Hi ha molt bona gent a l'administració i, si el clima millora, la gent s'arremangarà les mànigues i es posarà a treballar.

Nosaltres no acceptem aquest discurs antifuncionari que utilitza sovint el senyor Tarrado en el seu discurs, encara que no en el seu vot, perquè després vota sempre sense dubtar el pressupost que li presenta el senyor Pintat. El que sí que tenim és un problema de reorganització dels departaments. Crec que fa falta policies, bombers... En vam proposar que n'hi hagués vuit més a l'últim debat pressupostari i el Govern no ha volgut. Falten docents a l'escola pública i personal sanitari a l'hospital, però després, en altres llocs, no calen tants càrrecs de confiança i encarregats de departaments que no sabem bé quina feina fan.

¿Què li semblen els darrers moviments preelectorals?

Veig una situació paradoxal. Ahir mateix em vaig reunir amb associacions, com faig des de fa mesos, i mentrestant altres for-

“Volem fer un embrancament amb Europa i reforçar l'estat del benestar”

¿Quines són les propostes de l'Alternativa?

Plantegem un canvi per reforçar la democràcia i la transparència del país. Volem fer un embrancament amb Europa, un acord d'associació que permeti als empresaris andorrans comerciar amb Europa sense estar en una llista negra, i aquest embrancament porta a un altre pas, que és la reforma tributària, per sortir de la llista de paradisos. Com a socialdemòcrates també volem el reforçament de l'estat del benestar. Entenem que el pilar de la cohesió social és important perquè l'economia funcioni. Els diners al pressupost no hi abunden, ho sabem, però es poden distribuir d'una altra manera. Eliminant despeses sumptuàries i exagerades de diversos ministeris es pot fer la política social que el país necessita.

¿I per sortir d'aquesta crisi?

El més urgent es reactivar el turisme i el comerç. La situació econòmica actual fa que la marca d'Andorra, País dels Pirineus, s'hagi de reforçar, i per fer-ho repeteixo que s'ha de fer la reforma tributària, que és urgent. S'ha de reforçar el marge diferencial del nostre comerç. El que proposem com a mesura urgent i concreta és eliminar l'IMI que es paga a la duana i traslladar-ho a un IVA més europeu homologat, que reduirà la càrrega sobre els comerciants i empresaris.

L'altra mesura urgent és restablir la pau a l'administració, perquè si els funcionaris no estan per treballar en la mateixa direcció que marca el Govern totes les polítiques que es vulguin implementar no funcionaran.

ces discutien si s'ajunten, si se sumen, si es barallen o si es resten. Jo explicava quin és el nostre programa en matèria social i ells encara es pensen quants seran per després mirar si poden fer un programa tots junts.

El panorama en aquesta precampanya, avui, és aquest: un govern que no es vol moure, una alternativa preparada per governar, molts moviments a l'entorn del Partit Liberal i poca concreció en les opcions més o menys centristes.

Sembla que no veu clara la qüestió de les noves plataformes polítiques...

Ni clara ni fosca. A mi el que em sobta és que es faci política només a poques setmanes d'una contesa electoral i que passi una legislatura, o en casos personals dues, sense cap activitat política, i que de cop i volta es faci una mena de suma negativa. Entenc que la política, i així ho fem des de l'Alternativa, s'ha de fer des del lloc que els electors ens han donat, i s'ha de fer amb propos-

“Em sobta que només es faci política a poques setmanes de les eleccions”

“El senyor Tarrado té difícil presentar-se com una ruptura amb el Partit Liberal”

“Som partidaris de modificar la llei electoral mantenint l'equilibri que estableix la Constitució”

tes concretes.

Ara sembla que s'estiguin creant forces polítiques per impedir que el candidat liberal guanyi les eleccions o per barrar el pas al candidat de l'Alternativa o socialdemòcrata. Si es fa una força política de centre per ajudar a canviar les coses, doncs benvin-

guda sigui. Si algú vol crear una força política per fer una mena de tap a l'evolució progressista del país, jo crec que s'equivoca.

Hi ha molta gent que veu en el Eusebi Nomen un polític diferent. ¿Com valora la seva entrada en campanya?

Jo vaig dir a Ordino que el canvi no és per passar factures. No es pot fer política des de l'agror, des de la rancúnia o des de la ira. Tothom és lliure de tenir una proposta política i de fer uns plantejaments. Respecte a centrar la qüestió en el dèficit, bé, nosaltres fa quatre anys que anunciem i debatem, en seu parlamentària, xifres segons les quals les finances públiques estan en fallida tècnica, però CDA+S21 ha aprovat totes les votacions del pressupost, per molt que ara faci un discurs en què digui el contrari.

Precisament, integrants del CDA són presents en l'altra proposta nova, amb Vicenç Mateu...

Si Enric Tarrado i Lourdes Font fan una conversió radical

i pública en el sentit de renegar políticament del suport incondicional que han donat al PLA en els últims anys, això serà una proposta nova. Si Tarrado no desisteix del que ha estat la seva actitud durant tota la legislatura, aquí no hi ha cap proposta nova, però té difícil presentar-se avui com una nova força política de ruptura amb el PLA.

A poc a poc coneixem coses dels partits, els candidats i els programes, però el que no acaba de sortir és la data de les eleccions.

Això, Pintat deu saber-ho. Potser ho haurà anat a explicar al senyor Solbes abans d'explicar-ho aquí. En tot cas, nosaltres ja estem a punt i pot convocar les eleccions quan vulgui. Ens preocupa que el país perdi un altre any, perquè com més es trigui més costarà formar un nou govern, i hauré perdut més de mig any perquè arribarem a l'estiu i no hauré aclarit la situació. Jo crec que només s'allarga pels interessos del calendari electoral del PLA i la situació de tensió interna que té el candidat liberal. Ho allarga per interessos partidistes, cosa que evidentment no podem aplaudir.

¿Com s'espera la campanya?

Hi pot haver uns enfrontaments personals desagradables, en què nosaltres no entrarem ni participarem, ja que no engrandiran el debat democràtic, i em voldria equivocar però, segons el que hem vist des del 16 gener fins avui, i han passat pocs dies, sembla que el to no és de debat polític sinó d'enfrontament personal. Amb nosaltres que no hi comptin. Les patacades al nivell de l'insult els les deixarem a ells, nosaltres ens dedicarem a fer propostes.

Alguns han aprofitat per demanar un canvi en el sistema electoral.

Aquest sistema grinyola perquè es un sistema mixt i dóna una prima i una sobrerrepresentació a les parròquies de menys electors respecte de les més poblades Però aquest és el pacte constitucional. Per canviar la llei electoral cal canviar la Constitució, i per canviar la Constitució hem de procurar i aconseguir un amplíssima majoria, un acord polític general, que és molt difícil d'aconseguir.

Nosaltres som partidaris de modificar la llei electoral i de modificar-la en el sentit d'augmentar la representació de la població, però això s'ha de fer mantenint l'equilibri que diu la Constitució, i és un exercici que requereix equilibri i que s'ha de fer passat el període electoral, sense fer d'aquest un tema de programa i debat a les eleccions. ■